

**Відокремлений структурний підрозділ
Новошицький фаховий коледж
Подільського державного аграрно-технічного університету**

Циклова комісія соціально-гуманітарних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Заступник директора
з навчальної роботи

_____ **Л.В.Олійник**
“ ____ ” серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

	(шифр і назва навчальної дисципліни)
Напрямок підготовки	14 «Електрична інженерія», 20 «Аграрні науки та продовольство», 27 «Транспорт»
Спеціальність	142 «Енергетичне машинобудування», 201 «Агрономія», 205 «Лісове господарство», 208 «Агроінженерія», 275 «Транспортні технології»

2020 рік

Робоча програма з дисципліни «**БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**» для студентів III-IV курсів

за напрямками підготовки: 14 «Електрична інженерія», 20 «Аграрні науки та продовольство», 27 «Транспорт»,

спеціальностями: 142 «Енергетичне машинобудування», 201 «Агрономія», 205 «Лісове господарство», 208 «Агроінженерія», 275 «Транспортні технології»

Розроблена згідно типової навчальної програми нормативної дисципліни «Безпека життєдіяльності» для вищих навчальних закладів для всіх спеціальностей за освітньо-кваліфікаційними рівнями «молодший спеціаліст», «бакалавр», схваленої на засіданні науково-методичної комісії з цивільної безпеки Науково-методичної ради МОН «16» лютого 2011 р. (протокол № 03/02).

Розробник: **Костюченко Інна Іванівна**, викладач вищої кваліфікаційної категорії.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії соціально-гуманітарних дисциплін.

Протокол від _____ серпня 2020 року № _____

Голова циклової комісії _____ Бідна В.В.

1.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 1–	Галузь знань _____	Нормативна	
	(шифр і назва)		
	Напрямок підготовки Загальноосвітня підготовка		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): _____	Рік підготовки:	
Змістових модулів –6		2-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 45		5-6й	7-8й
в тому числі: аудиторних – 30 самостійної роботи студента - 15	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Повна загальна середня освіта, молодший спеціаліст	Лекції	
		18 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		15 год.	0 год.
Індивідуальні завдання:			
Вид підсумкового контролю: ЗАЛК			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання -

для заочної форми навчання -

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: набуття студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Головними завданнями дисципліни є: опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ»

СТУДЕНТ ПОВИНЕН

ЗНАТИ

- зміст нормативно-правових документів, які регламентують діяльність, щодо забезпечення безпеки життєдіяльності населення України;
- – структуру життєдіяльності, взаємозв'язок та взаємозалежність людини і оточуючого середовища, проблеми життєдіяльності та шляхи їх вирішення;
- – номенклатуру можливих небезпек у повсякденному житті та в умовах надзвичайних ситуацій, а також основні шляхи забезпечення безпеки життєдіяльності в цих умовах;
- – джерела небезпеки: природні, техногенні, соціальні, політичні, комбіновані;
- – концепцію допустимого ризику;
- – основні принципи формування здорового способу життя;
- – основні принципи формування та збереження репродуктивного здоров'я;
- – загальну характеристику сучасних методів контрацепції: переваги та недоліки;
- – фактори ризику, що негативно впливають на систему репродукції людини (алкоголізм, куріння, наркоманія).

ВМІТИ

- – цивілізовано підтримувати і планувати стосунки з метою збереження репродуктивного здоров'я;
- – використовувати фактори навколишнього середовища як елемент реабілітації всіх систем організму;
- – розпізнавати за різними ознаками (зовнішніми, фізичними, хімічними та ін.) існуючу та потенційну небезпеку і прогнозувати їх вплив на здоров'я та життя людей;
- – застосовувати теорію ризику для оцінки небезпеки та безпеки життєдіяльності;
- – визначати надійні заходи і засоби захисту від небезпек життєвого середовища.

3. Програма навчальної дисципліни

№ з/п	Назва модуля, розділу, теми занять	Обсяг годин							
		За типовою навчальною програмою				За робочою програмою			
		Всього	З них			Всього	З них		
Лекції	семінари		Самостійні	Лекції	семінари		Самостійні		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик, як кількісна оцінка небезпек.	6	4		2	6	4	2	
2.	Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.	4	2	2		9	4	2	3
3.	Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах.	18	4	6	8	10	4	2	4
4.	Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Поведінкові реакції населення у НС.	6	2	2	2	8	2	2	4
5.	Застосування ризик-орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.	6	2	2	2	6	2	2	2
6.	Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та АТО у НС. Управління силами та засобами ОГ під час НС.	14	4	6	4	6	2	2	2
	Разом:	54	18	18	18	45	18	12	15

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Небезпека. Ризик як кількісна оцінка небезпек	2
2	Вплив діяльності людини на навколишнє середовище	2
3	Пожежна безпека	2
4	Соціально-політичні небезпеки. Їхні види та особливості	2
5	Запобігання надзвичайних ситуацій та організація дій для усунення їх негативних наслідків	2
6	Нормативно-правові засади захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій	2
Разом		12

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
Разом		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Раціональні умови життєдіяльності людини	1
2	Екологічні основи безпеки життєдіяльності	2
3	Радіаційна і хімічна безпека	2
4	Біологічні та психофізичні фактори небезпеки	2
5	Екстремальні ситуації криміногенного характеру та способи їх уникнення	2
6	Небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі	2
7	Надання першої долікарської допомоги потерпілому	2
8	Основи економічної і національної безпеки України	2
Разом:		15

9. Індивідуальні завдання

№ теми	Тема дисципліни	Вид завдання	Форма контролю
1	2	3	4

10. Методи навчання

№ з/п	Вид заняття	Методи навчання
1	2	3
1	Лекції	Бесіда, лекція, проблемний виклад, ілюстрація, поточний контроль знань, мультимедійна лекція
2	Семінарські заняття	Доповідь, бесіда, диспут, рецензування та обговорення рефератів, «мозковий штурм», поточний контроль знань, використання мультимедійних засобів

11. Методи контролю

№ з/п	Вид заняття	Методи контролю
1	2	3
1	Лекції	Усне опитування, тестові завдання
2	Семінарські заняття	Усне опитування, тестові завдання

12. Методичне забезпечення

1. Витяг з робочого навчального плану.
2. Типова навчальна програма дисципліни.
3. Робоча програма навчальної дисципліни.
4. Розгорнутий навчально-тематичний план.
5. Навчально-методичні картки занять.
6. Критерії оцінювання знань і вмінь студентів з дисципліни.
7. Завдання з методичними рекомендаціями для самостійної роботи студентів.
8. Засоби діагностики рівня знань студентів:
  - завдання для тематичного оцінювання;
  - тестові завдання;
  - творчі завдання;
  - таблиці, вправи;
  - зразки документів;
  - завдання для підсумкової контрольної роботи;
  - завдання для ККР;
  - теми курсового та дипломного проектування
9. Основна та додаткова література.
10. Навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення.

13. Рекомендована література

1. Безпека життєдіяльності (забезпечення соціальної, техногенної та природної безпеки): Навч. посібник/ В.В. Бегун, І.М. Науменко - К.: , 2004. – 328с.
2. Березуцький В.В., Васьковець Л.А., Вершиніна Н.П. та ін. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник / За ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.: Факт, 2005. – 348 с.
3. Желібо С. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України I-IV рівнів акредитації/ за ред. /Є. П. Желібо, і В.М. Пічі. – Львів: Піча Ю.В., К.: "Каравела", Львів: "Новий Світ., 2002. – 328 с.
4. Касьянов М.А., Ревенко Ю.П., Медяник В.О., Арнаут І.М., Друзь О.М., Тищенко Ю.А. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2006. – 284 с.
5. Концепція освіти з напрямку "Безпека життя і діяльності людини" / В.О. Кузнецов, В.В. Мухін, О.Ю. Буров та ін. // Інформаційний вісник. Вища освіта. – К.: Вид-во наук.-метод. центру вищої освіти МОНУ, 2001. – № 6. – С. 6–17.
6. Ліпкан В.А. Безпекознавство: Навч. посіб. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2003. – 208 с.
7. Михайлюк В.О. Цивільний захист: Навч.посібник. Миколаїв: НУК, 2005. – ч.1. Соціальна, техногенна і природна безпека. – 136 с.
8. Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д. Цивільна безпека: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008, - 158 с.
9. Мохняк С.М., Дацько О.С., Козій О.І., Романів А.С., Петрук М.П., Скіра В.В., Васійчук В.О., Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Львів. Видавництво НУ "Львівська політехніка", 2009.- 264 с.
10. Осипенко С.І., Іванов А.В. "Організація функціонального навчання у сфері цивільного захисту". Навчальний посібник. – К., 2008. – 286с.
11. Скобло Ю.С., Соколовська Т.Б., Мазоренко Д.І., Тищенко Л.М., Троянов М.М. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. – Київ: Кондор, 2003. – 424с.
12. Черняков О.Г., Кочін І.В., Сидоренко П.І., Букін В.Є, Костенецький М.І. Медицина катастроф. Навч. посібник. К.: "Здоров'я". 2001, - 348 с.
13. Яким Р.С. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. – Львів: Видавництво "Бескид Біт", 2005. – 304 с.
14. Яремко З.М. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Львів. Видавничий центр ЛНУ ім. Ів. Франка, 2005.- 301 с.

14. Інформаційні ресурси

№ з/п	Назва наочних посібників, обладнання, технічних засобів	Кількість
1	2	3
1.	Мультимедійний проектор	1
2.	Ноутбук	1
3.	Відеопрезентації	15
4.	Інститут історії України НАН України: chrome-extension://mhjfbmdgcfjbbpaeojofohoefgihjai/index.html	

ГРАФІК

проведення групових консультацій
з дисципліни «БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ»

№ зп	Назва консультації	Кількість годин	Термін виконання
1	Раціональні умови життєдіяльності людини	0,5	Січень
2	Екологічні основи безпеки життєдіяльності	0,5	Лютий
3	Радіаційна і хімічна безпека	0,5	Квітень
4	Біологічні та психофізичні фактори небезпеки	0,5	Квітень
5	Надання першої долікарської допомоги потерпілому	0,5	Травень
6	Основи економічної і національної безпеки України	0,5	Червень
	Всього:	3	

**4. Структура навчальної дисципліни
з 2-х годинною розбивкою**

№ зп	Тема заняття	Кількість годин				Навчально-методична література	Форми поточного контролю
		Всього	Лекції	Семинари (практичні)	Самостійна робота		
	<i>Модуль 1</i>						
1	Вступ	2	2			Яворська Л.А., с. 5-11	Усне опитування
2	Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності	2	2			Яворська Л.А., с. 12-20	Конспект
3	Небезпека. Ризик як кількісна оцінка небезпек	2		2		Яворська Л.А., с. 21-34	Обговорення
4	Функції організму людини у взаємодії з навколишнім середовищем	2	2			Яворська Л.А., с. 35-48	Усне опитування
5	Раціональні умови життєдіяльності людини	1			1	Яворська Л.А., с. 49-54	Конспект
6	Вплив діяльності людини на навколишнє середовище	2		2		Яворська Л.А., с. 55-61	Конспект
7	Природні загрози	2	2			Яворська Л.А., с. 62-66	Обговорення
8	Екологічні основи безпеки життєдіяльності	2			2	Ярошевська В.М. с. 141-150	Конспект
9	Техногенні небезпеки та їхні наслідки	2	2			Яворська Л.А., с. 67-74	Усне опитування
	Всього за I модуль	17	10	4	3		

<i>Модуль 2</i>							
10	Психологія безпеки діяльності	2	2			Піскунова Л.Е. с. 45-61	Конспект
11	Пожежна безпека	2		2		Піскунова Л.Е. с. 150-156	Конспект
12	Радіаційна і хімічна безпека	2			2	Ярошевська В.М. с. 217-237	Письмове опитування
13	Біологічні та психофізичні фактори небезпеки	2			2	Піскунова Л.Е. с. 27-37	Обговорення
14	Соціально-політичні небезпеки. Їхні види та особливості	2		2		Яворська Л.А., с. 75-80	Усне опитування
15	Екстремальні ситуації криміногенного характеру та способи їх уникнення	2			2	Піскунова Л.Е. с. 161-167	
16	Комбіновані небезпеки	2	2			Яворська Л.А., с. 81-86	
17	Небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі	2			2	Яворська Л.А., с. 87-92	Обговорення
18	Ризик – орієнтований підхід як спосіб запобігання ризикам	2	2			Піскунова Л.Е. с. 47-63	Письмове опитування
19	Запобігання надзвичайних ситуацій та організація дій для усунення їх негативних наслідків	2		2		Яворська Л.А., с. 93-104	Усне опитування

20	Надання першої долікарської допомоги потерпілому	2			2	Яворська Л.А., с. 105-111	Конспект
21	Основи економічної і національної безпеки України	2			2	Піскунова Л.Е. с. 176-186	Обговорення
22	Нормативно-правові засади захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій	2		2		Яворська Л.А., с. 112-115	Письмове опитування
23	Система органів управління та нагляду за безпекою життєдіяльності	2	2			Яворська Л.А., с. 115-121	Конспект
	Всього за II модуль	28	8	8	12		Обговорення
							Письмовий аналіз
	ВСЬОГО	45	18	12	15		